

Przepisy powszechnie obowiązujące

USTAWA

z dnia 24 sierpnia 1991 r.

o ochronie przeciwpożarowej.

(tekst jednolity)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez: 1) zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, 2) zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, 3) prowadzenie działań ratowniczych.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 1) zapobieżeniu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia - rozumie się przez to: a) zapewnienie koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom i ruchomościom, b) tworzenie warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, 2) działaniach ratowniczych - rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidację przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, 3) innym miejscowym zagrożeniu - rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków, 4) krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym - rozumie się przez to integralną część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, obejmującą, w celu ratowania życia, zdrowia, mienia lub środowiska, prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń; system ten skupia jednostki ochrony przeciwpożarowej, inne służby, inspekcje, straże, instytucje oraz podmioty, które dobrowolnie w drodze umowy cywilnoprawnej zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych.

Rozdział 2

Zapobieganie pożarowi, klęsce żywiołowej lub innemu miejscowemu zagrożeniu

Art. 3. 1. Osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem. 2. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, a także podmioty, o których mowa w ust. 1, ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w innych przepisach.

Art. 4. 1. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności: 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych, 2) wyposażać budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach, 2a) zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń określonych w pkt 2, zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie, 3) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji, 4) przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej, 4a) zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi, 5) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia. 2. Czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej mogą wykonywać osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje. 3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽¹⁾ określi, w drodze rozporządzenia, wymagania w

zakresie kwalifikacji zawodowych oraz dotyczące warunków fizycznych i psychicznych osób zatrudnionych w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a-5 i 8, a także wymagania w zakresie kwalifikacji zawodowych innych osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Art. 5. 1. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, obowiązany do założenia urządzeń sygnalizacyjno-alarmowych, zobowiązany jest połączyć te urządzenia z najbliższą komendą lub jednostką ratowniczo-gaśniczą Państwowej Straży Pożarnej, o ile w tym budynku, obiekcie lub na terenie nie działa jego własna jednostka ratownicza. 2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽²⁾ określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje budynków, obiektów lub terenów, w których wymagana jest instalacja sygnalizacyjno-alarmowa.

Art. 6. 1. Właściwe urzędy, instytucje, organizacje, przedsiębiorcy lub osoby fizyczne są obowiązane uwzględnić wymagania w zakresie ochrony przeciwpożarowej przy zagospodarowaniu i uzbrajaniu terenu. 2. Autorzy dokumentacji projektowej zapewniają jej zgodność z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽³⁾ określi, w drodze rozporządzenia, zakres, tryb i zasady uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej. 2a. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, określa się w szczególności: 1) rodzaje obiektów, których projekty budowlane wymagają uzgodnienia, 2) tryb i zakres dokonywania uzgodnień przez rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, 3) szczegółowe zasady powoływania i odwoływania rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych i nadzorowania ich działalności, 4) szczegółowe zasady prowadzenia kontroli przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej nad uzgadnianiem projektów budowlanych pod względem ochrony przeciwpożarowej. 3. Obowiązek spełnienia wymagań ochrony przeciwpożarowej ciąży także na wytwórcy maszyn, urządzeń i innych wyrobów oraz nabywcy licencji zagranicznych lub maszyn, urządzeń i innych wyrobów pochodzących z importu. 4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 3, ciąży również na użytkowniku maszyn, urządzeń i innych wyrobów. 5. Rozpoczęcie eksploatacji nowej, przebudowanej lub wyremontowanej budowli, obiektu lub terenu, maszyny, urządzenia lub instalacji albo innego wyrobu może nastąpić wyłącznie, gdy: 1) zostały spełnione wymagania przeciwpożarowe, 2) sprzęt, urządzenia pożarnicze i ratownicze oraz środki gaśnicze zapewniają skuteczną ochronę przeciwpożarową.

Art. 7. 1. Wyroby służące do ochrony przeciwpożarowej mogą być wprowadzone do obrotu i stosowane wyłącznie na podstawie certyfikatu zgodności w rozumieniu przepisów o badaniach i certyfikacji. 2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽⁴⁾ określi, w drodze rozporządzenia, wykaz wyrobów, o których mowa w ust. 1. 3. Szczegółowe zasady, warunki i tryb wydawania certyfikatów zgodności określają przepisy o badaniach i certyfikacji.

Art. 8. Korzystanie przez właściciela, zarządcę lub użytkownika budynku, obiektu lub terenu z usług z zakresu ochrony przeciwpożarowej jest dobrowolne.

Art. 9. Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej bądź policję lub wójta albo sołtysa.

Art. 10. 1. Prawo do przeprowadzania czynności kontrolno-rozpoznawczych z zakresu ochrony przeciwpożarowej mają uprawnieni strażacy pełniący służbę w Państwowej Straży Pożarnej oraz osoby upoważnione przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej. 2. Zasady przeprowadzania czynności kontrolno-rozpoznawczych z zakresu ochrony przeciwpożarowej określi minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽⁵⁾ w drodze rozporządzenia.

Art. 11. Osoby, o których mowa w art. 10 ust. 1, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów przeciwpożarowych, mają prawo do nakładania grzywny w drodze postępowania mandatowego.

Art. 11a. Członkowie ochotniczych straży pożarnych mogą uczestniczyć w przeglądach przeprowadzanych przez gminy w ramach realizacji zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Rozdział 3

Organizacja ochrony przeciwpożarowej

Art. 12. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽⁶⁾ odpowiada za realizację polityki państwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz pełni nadzór nad funkcjonowaniem krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Art. 13. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽⁷⁾ określa w drodze rozporządzenia: 1) (skreślony), 2) szczegółowe zasady ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków, obiektów lub terenów oraz ich

wyposażenia w sprzęt, urządzenia przeciwpożarowe i ratownicze.2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽⁹⁾ w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania w zakresie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego, ratownictwa technicznego, chemicznego, ekologicznego lub medycznego oraz warunki, jakim powinny odpowiadać drogi pożarowe.

Art. 14. 1. Krajowy system ratowniczo-gaśniczy ma na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska poprzez: 1) walkę z pożarami lub innymi klęskami żywiołowymi, 2) ratownictwo techniczne, 3) ratownictwo chemiczne, 4) ratownictwo ekologiczne, 5) ratownictwo medyczne, 6) ⁽⁹⁾ *współpracę z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne*.2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczególne zasady organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, w szczególności w zakresie: 1) organizacji na obszarze powiatu, województwa i kraju, 2) walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi, 3) ratownictwa technicznego, chemicznego, ekologicznego i medycznego, 4) dysponowania do działań ratowniczych, 5) kierowania działaniem ratowniczym, 6) prowadzenia dokumentacji zdarzeń określonych w art. 2 pkt 2 oraz dokumentacji funkcjonowania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, 7) organizacji odwołów operacyjnych, 8) ⁽¹⁰⁾ organizacji stanowisk kierowania, 8) ⁽¹¹⁾ *organizacji centrów powiadamiania ratunkowego i stanowisk kierowania*.3. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, wojewoda lub starosta odpowiednio na obszarze kraju, województwa lub powiatu określają zadania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, koordynują jego funkcjonowanie i kontrolują wykonywanie wynikających stąd zadań, a w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń życia, zdrowia lub środowiska kierują tym systemem.4. Wojewoda i starosta wykonują swoje zadania przy pomocy odpowiednio wojewódzkiego i powiatowego zespołu reagowania kryzysowego, działających na podstawie przepisów o stanie klęski żywiołowej.5. Wójt (burmistrz lub prezydent miasta) koordynuje funkcjonowanie krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze gminy w zakresie ustalonym przez wojewodę. Zadanie to wykonywane jest przy pomocy komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej, jeżeli komendant taki został zatrudniony przez gminę.6.-9. (skreślone).

Art. 15. Jednostkami ochrony przeciwpożarowej są:1) jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, 1a) jednostki organizacyjne wojskowej ochrony przeciwpożarowej, 2) zakładowa straż pożarna, 3) zakładowa służba ratownicza, 4) gminna zawodowa straż pożarna, 4a) powiatowa (miejska) zawodowa straż pożarna, 5) terenowa służba ratownicza, 6) ochotnicza straż pożarna, 7) związek ochotniczych straży pożarnych, 8) inne jednostki ratownicze.

Art. 16. Zadania i organizację Państwowej Straży Pożarnej określa odrębna ustawa.

Art. 16a. 1. Jednostki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 2-5 i 8, tworzy się jako jednostki umundurowane i wyposażone w specjalistyczny sprzęt, przeznaczone do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami.2. W jednostkach wymienionych w art. 15 pkt 2-5 i 8 zatrudnieni są pracownicy podlegający szczególnym obowiązkom wynikającym z charakteru pracy oraz posiadający odpowiednie kwalifikacje i warunki psychofizyczne, zwani dalej "strażakami jednostek ochrony przeciwpożarowej".

Art. 17. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, a za jego zgodą inni ministrowie, wojewodowie, organy jednostek samorządu terytorialnego, mogą, w drodze zarządzenia, tworzyć, przekształcać lub likwidować zakładowe straże pożarne, zakładowe służby ratownicze, gminne (miejskie) albo powiatowe (miejskie) zawodowe straże pożarne, terenowe służby ratownicze lub inne jednostki ratownicze, uwzględniając częstotliwość występowania pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń oraz potrzeby w zakresie zapewnienia należytej ochrony przeciwpożarowej na danym terenie.2. Instytucje, organizacje, osoby prawne lub fizyczne mogą, za zgodą ministra właściwego do spraw wewnętrznych, tworzyć, przekształcać lub likwidować zakładowe straże pożarne, zakładowe służby ratownicze, gminne (miejskie) albo powiatowe (miejskie) zawodowe straże pożarne, terenowe służby ratownicze lub inne jednostki ratownicze, uwzględniając częstotliwość występowania pożarów, klęsk żywiołowych i innych miejscowych zagrożeń oraz potrzeby w zakresie zapewnienia należytej ochrony przeciwpożarowej na danym terenie.

Art. 18. Organizację i szczególne zasady funkcjonowania zakładowej straży pożarnej, zakładowej służby ratowniczej, gminnej zawodowej straży pożarnej, terenowej służby ratowniczej oraz innych jednostek ratowniczych - określają osoby prawne lub fizyczne je tworzące, w porozumieniu i pod nadzorem komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej właściwego ze względu na teren działania.

Art. 19. 1. Ochotnicza straż pożarna i związek ochotniczych straży pożarnych funkcjonują w oparciu o przepisy ustawy - Prawo o stowarzyszeniach. 1a. Ochotnicza straż pożarna jest jednostką umundurowaną, wyposażoną w specjalistyczny sprzęt, przeznaczoną w szczególności do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami. 2. Szczegółowe zadania i organizację ochotniczej straży pożarnej i ich związku określa statut. 3. Wszelkie sprawy dotyczące ochrony przeciwpożarowej, określone w statucie ochotniczej straży pożarnej i ich związku, wymagają uzgodnienia z komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej właściwym ze względu na teren działania lub Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej w przypadku związku ochotniczych straży pożarnych działającego na terenie całego kraju.

Art. 20. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽¹²⁾ określi, w drodze rozporządzenia, zakres, szczegółowe warunki i tryb włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a-6 i 8, do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Art. 21. 1. Wojewoda może żądać od: 1) związku ochotniczych straży pożarnych, 2) ochotniczej straży pożarnej pozostającej poza strukturami związku ochotniczych straży pożarnych, 3) ⁽¹³⁾ zarządów gmin i powiatów, instytucji, organizacji, osób prawnych i fizycznych, które utworzyły jednostki ochrony przeciwpożarowej na podstawie przepisu art. 17, 3) ⁽¹⁴⁾ *organów wykonawczych gmin i powiatów, instytucji, organizacji, osób prawnych i fizycznych, które utworzyły jednostki ochrony przeciwpożarowej na podstawie przepisu art. 17,* informacji związanych z wykonywaniem ich zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej na terenie danego województwa. 2. Uprawnienia wojewody określone w ust. 1 stosuje się odpowiednio do starosty.

Art. 21a. Organy administracji rządowej są obowiązane zasięgać opinii ogólnokrajowych organizacji zrzeszających strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej o projektach ustaw i rozporządzeń dotyczących ochrony przeciwpożarowej.

Art. 21b. Do zadań własnych powiatu w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy: 1) prowadzenie analiz i opracowywanie prognoz dotyczących pożarów, klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń, 2) prowadzenie analizy sił i środków krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu, 3) budowanie systemu koordynacji działań jednostek ochrony przeciwpożarowej wchodzących w skład krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz służb, inspekcji, straży oraz innych podmiotów biorących udział w działaniach ratowniczych na obszarze powiatu, 4) organizowanie systemu łączności, alarmowania i współdziałania między podmiotami uczestniczącymi w działaniach ratowniczych na obszarze powiatu.

Rozdział 4

Działanie ratownicze

Art. 22. 1. Działanie ratownicze prowadzą jednostki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1-6 i 8. 2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽¹⁵⁾ określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady kierowania i współdziałania jednostek ochrony przeciwpożarowej biorących udział w działaniu ratowniczym. 3. (skreślony).

Art. 23. 1. Jednostki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a-6 i 8, mają obowiązek uczestniczyć, na wezwanie Państwowej Straży Pożarnej, w działaniach ratowniczych poza terenem własnego działania. 2. W przypadkach określonych w ust. 1 koszty związane z działaniami ratowniczymi są zwracane tym jednostkom z budżetu państwa. 3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽¹⁶⁾ określi, w drodze rozporządzenia, teren działania poszczególnych jednostek ochrony przeciwpożarowej, okoliczności i warunki udziału tych jednostek w działaniach ratowniczych poza terenem własnego działania oraz zakres, szczegółowe warunki i tryb zwrotu poniesionych przez nie kosztów.

Art. 24. 1. W przypadku powstania pożaru w pomieszczeniach misji dyplomatycznej, urzędu konsularnego lub instytucji międzynarodowej, korzystających z immunitetu dyplomatycznego lub konsularnego, prowadzenie działania ratowniczego przez jednostki ochrony przeciwpożarowej jest dopuszczalne po uprzednim uzyskaniu zgody szefa misji, kierownika urzędu konsularnego lub kierownika instytucji międzynarodowej, z zastrzeżeniem przepisu ust. 2. 2. Zgoda, o której mowa w ust. 1, może być jednak domniemana w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia wymagającego niezwłocznego działania ratowniczego.

Art. 25. 1. Kierujący działaniem ratowniczym może: 1) zarządzić ewakuację ludzi i mienia, 2) wstrzymać ruch drogowy

oraz wprowadzić zakaz przebywania osób trzecich w rejonie działania ratowniczego, 3) przejąć w użytkowanie na czas niezbędny dla działania ratowniczego nieruchomości i ruchomości, środki transportu, sprzęt, ujęcia wody, inne środki gaśnicze, a także przedmioty i urządzenia przydatne w działaniu ratowniczym. 2. Kierujący działaniem ratowniczym ma prawo żądać niezbędnej pomocy od instytucji, organizacji, przedsiębiorców i osób fizycznych. 3. Kierujący działaniem ratowniczym może odstąpić w trakcie działania ratowniczego od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne. 4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres i tryb korzystania z praw, o których mowa w ust. 1-3.

Rozdział 5

Uprawnienia strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej i członków ochotniczych straży pożarnych

Art. 26. 1. Strażakowi jednostki ochrony przeciwpożarowej lub członkowi ochotniczej straży pożarnej, który w związku z działaniami ratowniczymi lub ćwiczeniami doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, a w przypadku śmierci - członkom jego rodziny, przysługują świadczenia odszkodowawcze, z zastrzeżeniem ust. 2. 2. Strażakowi jednostki ochrony przeciwpożarowej lub członkowi ochotniczej straży pożarnej, któremu świadczenia odszkodowawcze, o których mowa w ust. 1, przysługują także z tytułu stosunku pracy lub służby albo ubezpieczenia społecznego, przysądza się jedno świadczenie, wybrane przez zainteresowanego. 3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽¹⁷⁾ określi, w drodze rozporządzenia, zakres, szczegółowe warunki i tryb przyznawania świadczeń, o których mowa w ust. 1. 4. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do podmiotów, o których mowa w art. 25 ust. 2 w związku z art. 25 ust. 1.

Art. 27. Z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych korzystają: 1) uprawnieni do prowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych, 2) strażacy jednostek ochrony przeciwpożarowej i członkowie ochotniczych straży pożarnych biorący udział w działaniu ratowniczym lub wykonujący inne zadania związane z ochroną przeciwpożarową, 3) osoby fizyczne, które na podstawie art. 25 ust. 2 zostały zobowiązane do udziału w działaniu ratowniczym.

Art. 27a. Strażakowi jednostki ochrony przeciwpożarowej, o której mowa w art. 15 pkt 1a-5 i 8, o ile nie jest strażakiem Państwowej Straży Pożarnej albo żołnierzem zawodowym, przysługuje prawo do odzieży specjalnej i ekwipunku osobistego, na zasadach określonych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 28. 1. Członek ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. 2. Ekwiwalent, o którym mowa w ust. 1, jest wypłacany z budżetu gminy do wysokości 1/175 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce społecznej, obliczonego za poprzedni kwartał przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, za każdą godzinę udziału w działaniu ratowniczym lub szkoleniu ratowniczym. 3. Ekwiwalent, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie przysługuje członkowi ochotniczej straży pożarnej za czas nieobecności w pracy, za który zachował wynagrodzenie. 4. Członkowie ochotniczych straży pożarnych, za czas nieobecności w pracy z przyczyn określonych w ust. 1, zachowują przewidziane w odrębnych przepisach uprawnienie do innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą. 5. W przypadku zbiegu świadczeń, o których mowa w ust. 1 i 4, przysługujących na podstawie odrębnych przepisów stosuje się przepisy korzystniejsze. 6. Członek ochotniczej straży pożarnej biorący bezpośredni udział w działaniach ratowniczych ma prawo do okresowych bezpłatnych badań lekarskich. 7. Minister właściwy do spraw zdrowia⁽¹⁸⁾ w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych⁽¹⁹⁾ określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przeprowadzania badań, o których mowa w ust. 6.

Rozdział 6

Świadczenia rzeczowe i finansowe

Art. 29. Koszty funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej pokrywane są z: 1) budżetu państwa, 2) budżetów jednostek samorządu terytorialnego, 3) dochodów instytucji ubezpieczeniowych, ubezpieczających osoby prawne i fizyczne, 4) środków własnych podmiotów, o których mowa w art. 17, które uzyskały zgodę ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁽²⁰⁾ na utworzenie jednostki ochrony przeciwpożarowej.

Art. 30. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu ponosi w pełni koszty nabycia i utrzymania, w stanie zapewniającym sprawność, sprzętu, urządzeń przeciwpożarowych, środków gaśniczych, urządzeń

sygnalizacyjno-alarmowych i innych urządzeń oraz instalacji ochrony przeciwpożarowej, do których posiadania zobowiązują go przepisy wydane na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2, a także koszty wykonania obowiązku określonego w art. 5 ust. 1.

Art. 31. 1. Państwowa Straż Pożarna jest obowiązana do przekazywania nieodpłatnie technicznie sprawnego, zbędnego sprzętu i urządzeń ochotniczym strażom pożarnym, po zasięgnięciu opinii właściwego zarządu wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. 2. Zakładowe straże pożarne lub zakładowe służby ratownicze mogą przekazywać nieodpłatnie sprawny technicznie, zbędny sprzęt i urządzenia Zarządowi Głównemu Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz ochotniczym strażom pożarnym pozostającym poza strukturami związku.

Art. 32. 1. Koszty wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a-5 i 8, ponoszą podmioty tworzące te jednostki. 2. Koszty wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej ochotniczej straży pożarnej ponosi gmina, z zastrzeżeniem art. 35 ust. 1. 3. Gmina ma również obowiązek: 1) bezpłatnego umundurowania członków ochotniczej straży pożarnej, 2) ubezpieczenia w instytucji ubezpieczeniowej członków ochotniczej straży pożarnej i młodzieżowej drużyny pożarniczej. 3a. Gmina może zatrudnić komendanta gminnego ochrony przeciwpożarowej. 4. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do ochotniczej straży pożarnej funkcjonującej w budynku, obiekcie lub na terenie niebędącym własnością, nieużytkowanym bądź niezarządzanym przez gminę.

Art. 33. 1. Budżet państwa uczestniczy w kosztach funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 2-6 i 8, jeżeli jednostki te działają w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. 2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych corocznie określi, w drodze rozporządzenia, wysokość środków finansowych i ich podział między podmioty, o których mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ich wykorzystania wyłącznie dla zapewnienia gotowości bojowej jednostek ochrony przeciwpożarowej.

Art. 34. 1. Inne koszty funkcjonowania ochotniczych straży pożarnych i ich związków, związane z ochroną przeciwpożarową, pokrywane są z budżetu państwa, o ile na podstawie odrębnych przepisów zostaną przekazane gminom jako zadania zlecone. 2. Wysokość kosztów, o których mowa w ust. 1, określana jest corocznie przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁽²¹⁾ i przekazywana ochotniczym strażom pożarnym lub ich związkom.

Art. 35. 1. Szkolenie członków ochotniczej straży pożarnej, o których mowa w art. 28 ust. 6, prowadzi nieodpłatnie Państwowa Straż Pożarna. 2. Szkolenie strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a-5 i 8, oraz członków ochotniczej straży pożarnej, o której mowa w art. 32 ust. 4, może prowadzić odpłatnie Państwowa Straż Pożarna. 3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽²²⁾ określi szczegółowe zasady i sposób odpłatności za szkolenia, o których mowa w ust. 2.

Art. 36. (skreślony).

Art. 37. 1. Nieruchomości, środki transportu, urządzenia i sprzęt pozostający w dyspozycji ochotniczej straży pożarnej lub ich związku mogą być, z zastrzeżeniem wynikającym z przepisu art. 33 ust. 1, odpłatnie wykorzystywane do innych społecznie użytecznych celów, określonych w statucie ochotniczej straży pożarnej lub ich związku. 2. Środki uzyskane z tytułu, o którym mowa w ust. 1, stanowią dochody własne ochotniczej straży pożarnej lub ich związku.

Art. 38. 1. Zakłady ubezpieczeń są obowiązane przekazywać 10% sumy wpływów uzyskanych z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia od ognia na określone cele ochrony przeciwpożarowej. 1a. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej i Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej otrzymują po 50% kwoty, o której mowa w ust. 1. 2. (skreślony).

Art. 39. 1. Środki finansowe przekazane Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej i Zarządowi Głównemu Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przepisów art. 35 ust. 2 i art. 38 ust. 1a są przeznaczone wyłącznie na cele ochrony przeciwpożarowej. 2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych⁽²³⁾ określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady rozdziału środków, o których mowa w ust. 1.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 40. 1. Działające w dniu wejścia w życie ustawy ochotnicze straże pożarne oraz Związek Ochotniczych Straży Pożarnych stają się stowarzyszeniami w rozumieniu ustawy - Prawo o stowarzyszeniach. 2. Ochotnicze straże pożarne oraz Związek Ochotniczych Straży Pożarnych, w terminie dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, złożą wnioski o rejestrację stowarzyszenia do właściwego sądu rejestrowego. 3. Organy dotychczas prowadzące rejestr ochotniczych straży pożarnych, w terminie dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, prześlą sądom rejestrowym rejestry ochotniczych straży pożarnych. 4. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, w terminie jednego miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy, prześle statut Związku Ochotniczych Straży Pożarnych sądowi rejestrowemu dla miasta stołecznego Warszawy.

Art. 41. Do czasu zorganizowania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego funkcjonariusze pożarnictwa, którzy są zatrudnieni w resortowych jednostkach organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej, zachowują wszystkie dotychczasowe uprawnienia wynikające ze stosunku pracy.

Art. 42. (skreślony).

Art. 43. 1. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z właściwymi ministrami określi, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, szczegółowe zasady i tryb umożliwiający utrzymanie bądź przekształcenie zakładowych straży pożarnych w zakładowe służby ratownicze. 2. Właściwy minister w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych określi, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, szczegółowe zasady i tryb likwidacji niektórych zakładowych straży pożarnych.

Art. 44. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, w którym funkcjonuje resortowa lub zakładowa straż pożarna albo inna jednostka ochrony przeciwpożarowej, w tym ochotnicza straż pożarna, ponosi wszelkie koszty związane z utrzymaniem tych jednostek.

Art. 44a. Ustawa nie narusza przepisów prawa geologicznego i górniczego.

Art. 45. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie, obowiązują dotychczasowe akty wykonawcze, jeżeli nie są sprzeczne z niniejszą ustawą.